

sosiálarin

telf. 14720 — 11820
box 76, 3800 Tórshavn

Útgevari: p.f. sosiálarin
Fyrirtakssjóri: Tórfinn Smith
Bládstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)
Bládmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosiálarin
Prent: Dimmalætting

Álitisvátan

ÚRSLITIÐ AV fólkatingsvalinum týsdagin var, at sambandsflokkurin fekk annað fólkatingsumboðið, meðan javnaðarflokkurin fekk hitt. Hetta vil siga, at somu flokkarnir, sum høvdu fólkatingsumboðini fyrri valið, finga tey aftur.

TANN STØRSTI av andstøðuflokkunum, sambandsflokkurin, hevði eina prosentvísa afturgongd, meðan tveir av landsstýrisflokkunum, nevniliga tjóðveldisflokkurin og javnaðarflokkurin, høvdu prosentvísa framgongd. Verða uttanflokka-atkvøðurnar til seinasta fólkatingsval tiknar við, hevði tjóðveldisflokkurin afturgongd á valinum týsdagin, men hesar atkvøðurnar kunnu einans takast við fyrri ein part.

TANN TRIÐI landsstýrisflokkurin, fólka-flokkurin, hevði eina minni afturgongd. Hetta kemst helst av, at veljarar fólka-flokk-sins líta og onga tiltrúgv høvdu til at flokkurin hevði nakran møguleika fyrri at ognar sær annað fólkatingsumboðið. Á valinum týsdagin, men veljararnir hjá fólka-flokkinum verði meira líkasælir enn veljararnir hjá hinum báðum landsstýris-flokkunum vóru.

OKKARA METING ER, at landsstýrisflokkarnir samanlagt komu væl burtur úr valinum og at samgongan stóð seg væl mótvægis andstøðuni. Var valið nú ein veljarakanning, har fólk høvdu høvi at siga frá, annaðhvørt tey taka undir við sitandi landsstýri og tess politikki ella ikki, so má sigast, at landsstýrið fekk undirtøku frá veljarunum.

JAVNAÐARFLOKKURIN kann vera sera væl nøgdur við úrslitið av valinum. Fólkatingsmaðurin tey seinastu 19 árin var ikki við á listanum. Floksformaðurin var heldur ikki við. Men kortini megnaði flokkurin at vinna fólkatingsumboðið aftur og hevði eisini framgongd bæði í atkvøðum og prosentum.

HETTA TAKA vit sum eitt álít á floksins politikk á tingi, í landsstýri og á fólkatíngi. Vit takka øllum okkara veljarum og álitisfólki kring landið fyrri undirtøkuna og tann dygga stuðulin.

Um tú hevur sæð eina mynd í SOSIALINUM, sum tú kundi hugsa tær at átt, so skriva til okkara

SOSIALURIN
box 76
3800 Tórshavn

Um ikki ber til at skriva, so ring. Telefonin er 11820 ella 14720.

SPURNINGURIN ER IKKI, UM BØRN-
INI SKULU Í BARNAGARÐ ELLA UM
MAMMAN SKAL VERA HEIMA

Nøkur foreldur ynskja, at annað teirra er heima hjá børnunum, meðan tey eru heilt smá, og so kundu tey farið í barnagarð.

Onnur ynskja, at annað foreldrið er heima, til børnini eru farin í skúla.

Onnur ynskja eitt stutt barsilsorlov, og børnini í eina góða veggustovu ella dagpleygu.

Og uppáftur onnur ynskja, at annað foreldrið er verandi heima, til børnini eru vaksin; ella at konan alla tíðina arbeidir heima.

Eisini tey einsamøllu foreldrini hava ymisk ynski um at vera heima hjá børnunum ella arbeida úti.

Vit hava øll loyvi at hava so ymisk ynski. Ein bólkur kann ikki seta seg sum dómara yvir hinum

og krevja, at bara sin máti skal vera loyvdur.

Felags ynski hjá øllum børnunum og foreldrum er, at tað skal vera pláss fyrri børnunum, bæði úti og inni. Børnini skulu kunna spæla úti, uttan at vera í vanda fyrri at verða dripin ella løstað av bilunum. Børnini skulu hava pláss at spæla inni.

Og eitt felags ynski hjá øllum útiarbeiðandi mammum (og pápum?) man vera longri barsilsorlov. Nóg ynskja sær styttri arbeiðstíð (enn 40 tíma viku).

Um samfelagið var innrættað eftir børnunum, so vóru møguleikar fyrri at uppfylla øll hesi ynski.

So var nóg mikið av veggustovum, barnagarðum og fritíðarheimum.

So var nóg mikið av íbúðum, har eisini var pláss fyrri børnunum.

So vóru spælipláss, og bilarnir vóru útiðstíðir úr bústaðarøkjunum.

So var ein inntøka nóg mikið at liva av hjá einari familju.

So var almenni stuðulin til einsamallar uppihaldarar nóg stórir at liva av.

So var møguleiki hjá

foreldrum at fáa niður-setta arbeiðstíð — og hava ráð til tað.

Men samfelagið er ikki innrættað eftir børnunum. Í veruleikanum hava fólk flest einki val.

Ein stórir partur av teimum, sum vilja vera heima hjá børnunum, hava ikki ráð til tað. Húsa-leiga ella rentur og avdrög upp á húsin krevja, at bæði foreldur arbeida úti.

Nóg, sum vilja arbeida úti, sleppa ikki, tí ongar veggustovur, barnagarðar ella fritíðarheim eru, ella tí einki arbeiði er at fáa.

Nóg børn, sum vilja sleppa í barnagarð, sleppa ikki, tí har er ikki pláss fyrri teimum.

Lønin hjá arbeiðsfólki og tí vanliga starvsfólkinum er ov lág til, at tað ber til hjá einari familju at liva av einari inntøku, og til, at foreldur kunnu vera til arbeiðis færri tímar hvønn dag — umframt at tað í hesum arbeiðsloysistíðum sjáldan ber til at fáa niðursetta arbeiðstíð.

Um annað foreldrið vil vera heima, verður tað sum oftast mammann. Hon er von við heimaarbeiði; tað er ofta veri hjá henni at fáa arbeiði, og hon fær ofta minni løn enn maðurin.

Vanligt barsilsorlov er bara 2 ella 3 mánaðir. Børn hava ongastaðni at vera, meðan foreldrini eru til arbeiðis. Børn eru á barnaheiminum, tí foreldur teirra ongastaðni hava at búgva. Børn eru altíð í livsvanda, vegna bilarnar. Vanlig fólk hava ikki ráð til bæði at hava íbúð ella hús og hava børn, sum tey hava nóg góðar stundir til. Útiarbeiðandi mammur, sum vilja geva børnum sínum bróst, sleppa ikki, tí tær skulu til arbeiðis aftur alt ov skjótt.

Í dag hevur ein stórir partur av okkum ungu ikki møguleikar fyrri at velja at fáa børn og geva teimum góðar umstøður at vaksa upp undir. Tað er tí vorðin ein samfelagslig uppgáva at tryggja børnunum góð kor.

Men tey ráðandi í føroyska samfelagnum í dag seta als ikki spurningin: hvat er best fyrri børnini. Rættindini hjá børnunum eru ikki í huganum á teimum, sum taka avgerðirnar.

Hvat mundi hent, um vit tóku og innrættaðu samfelagið eftir tørvinum hjá børnunum?

elin henriksen

FORM. FØR. ARBEIDARAFELAGS

Fyrst og fremst, takk fyrri svarið, sum ikki svaraði spurningi minum, men har tú harafturimóti setti mær ein spurning, sum eg her eftir forimuni skal svara.

Hvat viðvíkur ráðum tínum til mín um at fara til verka í tí trettanda mánaðinum, so skilji eg ikki — á mínum arbeiðs-pláss er árið 12 mánaðir. At tú, sum hevur sett longsta verkfall í Føroyum í gongd, hevur mist tíðarskilið, skilji eg fullvæl.

Teir leysu endarnir tú slepti í síðsta brævi tínum skal eg royna at knýta saman. Skinnvirkið tú skjýtur eftir, er L/F Skinn

í Havn. Lutafelagið varð stovnað í 1977, og sama árið var ein íslendingur her fyrri at leggja seymivinnunum lag á.

Í mai/juni í ár vóru eini svensk hjún her við sama endamáli. Nevniliga fyrri at fáa veruliga gongd á tilvirknan av skinnvørum.

L/F Skinn telur um 30 limir, og á seinna skeiðinum vóru eini 15 fólk. Limirnir í lutafelagnum eru fólk, sum sita kring landið og seyma, og sum so hava eina felags slubúð í Havn. Á skeiðinum luttók eisini Vilhelm Nielsen, sum er limur í L/F Skinn. Hann var einsamallur og hevði onga seymikonu við

sær á skeiðið. Aftaná skeiðið fekk hann við sær svenska mannin til Sandavágs at kanna maskinurnar har. Vit munnu vera fleiri, sum ikki skilja, hvi hesin maður er limur í L/F Skinn, tí, og her tað spurningur tín stingur seg upp. Tí í einum lutafelag eru tað limirnir sum á einum aðalfundi saman avgera, hvør prisurin á vøruni skal vera, og harvið eisini profitturin. Sum tú sjálvur veit, so eru verkfallsraktu kvinnurnar á Vilma ikki við til at taka slíkar avgerðir. Sum tú skilur, so eru hetta tvey heilt ymisk ting vit tosa um, og tað er úr vón og

viti at samanbera.

Ein spurningur, sum átti at havt áhuga fyrri eitt fakfelag, sum hevur fólk sitt í verkfalli er: Hvussu er tað møgulegt at slubúðin hjá Vilma í Havn er á tremur við tilvirknað lutum?

Í brævi tínum bað tú meg gera eina kanning og frágreiðing. Eg vóni hetta er á leið og eg vil tí spyrja upp aftur: Hvussu kann stjórin á Vilma siga, at nú byrjar arbeiðið aftur, tá fólkid er í verkfalli, og har næst: er tað ikki at vera streikubróttari, um onkur annar tekur við?

Lossingarmaður í Havn

DIMMA OG STRANDFERÐSLAN

Í hós dagsdimmu er endurprentað skriv, ið eg í summar sendi til m.a. restaurationsleiðsluna á Smyrlí.

Skrivið var ætlað sum

internt skriv, tí er orðing-in sum hon er.

Eg havi ikki fingið váttað, at skrivið er ella hevur verið uppsligið nakra-staðni umborð, har ferða-

fólk vanliga skulu vera. Skoytast kann uppi, at eg — sum tað eisini framgongur av brævinum — fyrr havi heitt á m.a. somu deild um at spjaða inn-

keypini soleiðis, at tær heilsøtur, ið flyta nógvið okkum, eisini sleppa upp í part. Hetta hevur einki hjálpt. P/f Poul Hansen hevur nú í langa tíð verið